

Dünya Biyografi Arşivi*

Dünya Biyografi Arşivi (World Biographical Archive), merkezi Münih’de bulunan K.G. Saur Yayıncılık tarafından yayımlanan danışma kaynaklarının bütünüdür. Saur Yayıncılık, uluslararası kapsamda kütüphanelerde en çok kullanılan “Kim Kimdir” türünde biyografik kaynaklar ve dil kaynaklarını derlemektedir.

Saur 1980 yılında *Alman Biyografi Arşivini* (*German Biographical Archive*) yayımlayarak girdiği bu alanda her yaştaki tarihçi, öğrenci ve pek çok araştırmacıya hizmet etmeye başladı. Derlenen bu kaynakların % 50’den fazlası Alman kütüphanelerinde bulunmaktadır. Sözkonusu çalışma için Almanya’da 20 farklı kütüphanedeki orjinal derlemeler taranmıştır. Alfabetik düzende hazırlanan biyografik eserle bibliyografyasında 22 kadar başlık Alman kütüphanelerinde bulunmamaktadır. Çok eski tarihli olan bu eserler Londra’daki İngiliz kütüphanesinde bulunmaktadır. *Alman Biyografi Arşivi* 16-19 yüzyıllar arasındaki dönemi kapsayan tarih ve kültürle ilgili retrospektif bir danışma kaynağıdır. Bu kaynak Almanya, Avusturya, İsviçre, Lüksemburg gibi Almancanın konuşulduğu ülkelerde çok sayıda kütüphane tarafından satın alınmıştır. *Alman Biyografi Arşivi*’yle elde edilen başarı İngiltere, Fransa, İtalya, Amerika gibi ülkelerin biyografi arşivlerinin hazırlanmasıyla sürdürülmektedir. Bu kaynakların mikrofiş edisyonları da hazırlanmıştır. Kişi adlarına göre alfabetik olarak düzenlenen her giriş için kronolojik düzende erişim sağlanmıştır.

20. Yüzyıl Çalışmaları ve Türk Biyografi Arşivi

280.000 kişi için yazılan 340.000’den fazla makaleyi kapsayan *Alman Biyografi Arşivi*’nin 20. Yüzyıl edisyonları, kaynağın yeni serileri olarak yayımlanmıştır. Saur Yayıncılık bugün 25 bibliyografik arşivi yayın dünyasına kazandırmış; 10 farklı kaynağı da 2000 yılında yayımlama çalışmalarını sürdürmektedir. Saur Yayıncılık Japon ve Kore biyografi arşivlerinin hazırlık çalışmalarına başlamıştır. Arap-İslam Biyografisi ise Arap ve İslam dünyasındaki ülkeleri kapsayacaktır.

* 17-21 Kasım 1999 tarihleri arasında düzenlenen Türk Kütüphaneciler Derneği’nin Kuruluşunun 50. Yılı Uluslararası Sempozyum’unda Stefan Jackl tarafından sunulan bildirinin özetidir.

Dünya Biyografi Arşivi' (World Biographical) nin bir parçası olarak Türk Biyografi Arşivi (Turkish Biographical Archive) hazırlanmaktadır. Bu kaynak 13. Yüzyıl ile 1998 yılı arasındaki dönemi kapsamaktadır. Osmanlı İmparatorluğu dünya tarihinde önemli bir rol oynamaktadır. 20. Yüzyılın ilk yarısında Osmanlı-Türk tarihinde Cumhuriyet ile birlikte yeni bir süreç başlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu Müslüman, Hristiyan ve Katolik dünyasının farklı etnik kültürlerini barındıran kozmopolit bir ülkeydi. Bu anlamda o dönemde Osmanlı topraklarında yaşayan insanlar Avrupa ile kültür değişimi içindeydiler. Osmanlı İmparatorluğu'nun ve modern Türkiye'nin politika, ekonomi, kültür, din ve sanat dünyasına önemli katkıları bulunan kişileri hakkındaki bilgiler *Türk Biyografi Arşivi* (Turkish Biographical Archive) 'nde derlenmektedir. Bugün 1836-1998 dönemini kapsayan 154 kaynak, bu eserde yer almaktadır. Türk Ulusal Biyografisi gibi kapsamlı bir biyografik kaynak olmadığı için mevcut biyografik danışma kaynaklarında ise çok sayıda eser yer almamaktadır. Öte yandan bu kaynaklarda bir kişinin soyadı, adı ve lakabı gibi farklı erişim uçlarından birisiyle erişim çok güç olmaktadır. *Türk Biyografi Arşivi*'nin üstünlüğü geniş kapsamlı olması ve erişim kolaylığının bulumasıdır. Ayrıca Türkçe kitapların büyük çoğunluğu asit fazlası ve ağaca dayalı malzemeden üretildiği için uzun ömürlü olamamaktadır.

Türk Biyografi Arşivi'nde yaklaşık 65.000 kişi hakkında 100.000 biyografik tanıtım bulunmaktadır. Çağdaş ve Türkçe kim kimdir kaynaklarının bütün baskılarında yer alan biyografik tanıtımların tümü bu kaynaktan yer almaktadır. Metin içi bilgilere erişim, alfabetik dizinle sağlanmaktadır. Biyografik bilgiler öncelikle özgün dilinde (Türkçe); ek olarak ise Almanca, İngilizce ve Fransızca dilinde hazırlanmıştır.

Dünya Biyografi Arşivi (World Biographical Archive)'nin CD-ROM formatının 6. Edisyonu 18 ayrı biyografik danışma kaynağını içermektedir. Öte yandan bu kaynakların indeksine ücretsiz olarak World Wide Web üzerinde www.saur.de adresinden erişilebilmektedir.

Stefan Jackl

K.G. Saur

Çev. Dr. Özlem Bayram